

ПРОЄКТ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням вченої ради університету
від «__» __ 20__ р. протокол № __
Голова вченої ради
_____ О.В. Скидан

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СТЕЙКХОЛДЕРІВ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ**

(назва положення/процесу)

П – _____

Редакція № _____

Введено в дію «__» __ 20__ р.
Наказом № _____ від «__» __ 20__ р.

Розроблено:

керівником ннц забезпечення якості освіти
_____ Н. І. Степаненко
«__» _____ 20__ р.

Погоджено:

провідним юристконсультантом
_____ Н. М. Рехтер
«__» _____ 20__ р.

- Контрольний примірник
- Врахований примірник № _____

Поточний статус документа

Переглянуто				Актуалізовано			
Дата	Відповідальний	ПІБ	Підпис	Дія	Дата виконання	Відповідальний	Підпис

Зміст

	Стор.
1. Загальні положення	3
2. Мета і завдання залучення стейкхолдерів до моніторингу і діагностування якості освітньої діяльності та якості вищої освіти	6
3. Порядок визначення стейкхолдерів	9
4. Напрями впливу стейкхолдерів щодо забезпечення якості реалізації освітніх програм	10
5. Організація діагностики якості освітнього процесу та якості вищої освіти стейкхолдерами	11
6. Вимірювання та оцінка результатів взаємодії зі стейкхолдерами	13
7. Прикінцеві положення	13

1. Загальні положення

1.1. Положення про стейкхолдерів освітніх програм регламентує взаємовідносини між стейкхолдерами та керівництвом Поліського національного університету (далі – університет), спрямовані на побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу; забезпечення відповідності умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання потребам заінтересованих сторін і суспільства; врахування бажань та потреб заінтересованих сторін, що досягається через суттєвість, повноту та готовність реагувати.

1.2. Мета положення базується на місії університету та визначається як адаптація діяльності університету до умов зовнішнього середовища та впровадження змін у внутрішньому середовищі на основі врахування інтересів ключових стейкхолдерів в рамках наявних ресурсів університету.

1.3. Положення розроблено на підставі:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про вищу освіту»;
- AA1000 Stakeholder Engagement Standard;
- ДСТУ ISO 9001:2009. Система управління якістю. Вимоги. Національний стандарт України;
- ISO 26000:2010 Керівництво з соціальної відповідальності;
- Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). – К.: ТОВ “ЦС”, 2015. – 32 с.;
- Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.;
- Методичні рекомендації для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання/ пер. з англ. Національного експерта з реформування вищої освіти Програми Еразмус+, д-ра техн. наук, проф. Ю.М. Рашкевича. – Київ: ТОВ «Поліграф плюс», 2016. – 80 с.;
- Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 11.07.2019 р. № 977;
- інших нормативних документів та рекомендаційних матеріалів.

1.4. Положення визначає загальні правові й організаційні засади функціонування інституції стейкхолдерів освітніх програм спеціальностей усіх рівнів освіти.

1.5. Університет співпрацює із зовнішніми та внутрішніми стейкхолдерами.

Зовнішніми стейкхолдерами є:

- держава, яка визначає пріоритетні напрямки розвитку освіти і соціуму в цілому, окреслює стратегію розвитку його людських ресурсів і пріоритетних галузей, здійснює нормативно-правове регулювання діяльності закладу вищої

освіти та основне замовлення на підготовку фахівців вищої освіти через розподіл державного замовлення на підготовку кадрів;

- центральні й регіональні органи державної влади, органи місцевого самоврядування;

- роботодавці (великі, середні і малі підприємства і організації різних форм власності та сфер діяльності), які зацікавлені в компетентних фахівцях;

- школярі, абітурієнти та їх батьки, які перебувають на стадії вибору закладу вищої освіти, споживачі освітніх послуг, випускники закладу вищої освіти;

- інвестори, які зацікавлені у розвитку наукових досліджень й інноваційних технологій, та організації-партнери у реалізації державних і міжнародних програм з розвитку освіти і соціуму;

- освітні установи різних типів, видів та рівнів акредитації, що розташовані у регіоні розміщення університету;

- кадрові агентства, зацікавлені у підборі висококваліфікованих фахівців.

Внутрішніми стейкхолдерами є:

- наукові, науково-педагогічні, педагогічні працівники,

- здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються у закладах вищої освіти;

- замовники освітніх послуг (підприємства, організації, установи, фізичні особи);

- фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-професійних програмах;

- навчально-допоміжний і адміністративно-управлінський персонал.

1.6. Зовнішні стейкхолдери залучаються з підприємств та установ, де застосовуються інновації в технології, управлінні та економічній діяльності, з якими університеті має договір про співпрацю та можливість проходження студентами виробничої практики. Метою їх залучення є проведення експертної оцінки якості освітніх програм.

1.7. Зовнішні стейкхолдери рецензують освітні програми в частині фахової підготовки, але не втручаються в процедури здійснення освітнього процесу та академічної складової щодо формування результатів навчання із інтегральних та загальноосвітніх компетентностей здобувачів вищої освіти.

1.8. Вплив стейкхолдерів на якість освітніх програм здійснюється через роботу у методичних комісіях щодо оновлення діючих та розроблення нових освітніх програм; надання пропозицій щодо забезпечення їх відповідності нормативним документам з освіти та сучасним вимогам ринку праці; надання пропозицій щодо врахування сучасних технологій у сфері виробництва, управління, економіки до вченої ради факультету.

1.9. Університет реалізує політику єдиної системної комунікації зі всіма стейкхолдерами. Комунікація із ними включає короткострокові і довгострокові взаємодії, характер яких визначається пріоритетними напрямками діяльності університету.

1.10. Університет систематично підвищує ефективність взаємного співробітництва із стейкхолдерами і власну конкурентоспроможність в умовах сучасного освітнього ринку.

1.11. Робота університету зі стейкхолдерами базується на принципах відкритості, участі, партнерства, довіри, чесності і доступності.

2. Мета і завдання залучення стейкхолдерів до моніторингу і діагностування якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

2.1. Метою залучення стейкхолдерів до моніторингу і діагностування якості освітньої діяльності та якості вищої освіти є отримання від них об'єктивної інформації щодо очікувань та задоволеності станом освітнього процесу, рівня якості вищої освіти за певними освітніми програмами, забезпечення зворотного зв'язку між усіма учасниками освітнього процесу та розробки пропозицій щодо його покращення.

2.2. Завдання залучення до моніторингу і діагностування якості освітнього процесу та якості вищої освіти стейкхолдерів:

2.2.1. внутрішніх стейкхолдерів:

- сприяти постійному удосконаленню змісту освітніх програм, на яких навчаються здобувачі вищої освіти, шляхом їх систематичного моніторингу;
- підтримувати культуру академічної доброчесності в Університеті на засадах академічної чесності, прозорості, неупередженості та достовірності інформації і дотримуватися етики академічних відносин;
- сприяти розбудові інклюзивного освітнього середовища (покращенню соціально-побутових умов здобувачів вищої освіти) та покращенню матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу тощо;
- сприяти покращенню якості освітньої діяльності, зокрема якості викладання, практичної підготовки, наукової роботи, об'єктивності оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, а також якості програмно-методичних документів тощо.

2.2.2. зовнішніх стейкхолдерів:

- визначати пріоритетні напрямки діяльності університету за рахунок сталого динамічного розвитку в умовах ринкової економіки регіону, країни, світу;
- підтримувати зворотній зв'язок з університетом для інформування його про ефективність чинних освітніх програм підготовки фахівців різних спеціальностей та надання пропозицій щодо їх постійного удосконалення;
- сприяти розвитку і поглибленню фундаментальних та прикладних наукових досліджень, інноваційної діяльності, освітніх і додаткових послуг, що відповідають світовим стандартам, гарантуванню високої якості навчального процесу та наукових досліджень;
- сприяти співпраці університету із провідними підприємствами, організаціями, академічними й освітніми установами для створення і розвитку продуктивних зв'язків з ринком праці та освітянським простором у питаннях розроблення та впровадження інноваційних технологій в науці, управлінні та навчальному процесі.

2.2. Інтересами та очікуваннями стейкхолдерів освітніх програм університету є:

- для держави – розвиток якісної освіти полягає у підготовці майбутніх фахівців різних галузей (сфери транспорту, інфраструктури, управління),

різнобічній і сучасній підготовці громадян до викликів і ризиків сучасності і майбутнього, їх патріотичному вихованні, толерантності, знятті соціальної напруги і мінімізації конфліктів, подоланні соціальних проблем, зокрема, безробіття і бідності;

- для бізнесу – важливе значення має усвідомлення переваг формування активного споживача на ринку благ та компетентного фахівця на ринку праці, розвиток можливостей самозайнятості й індивідуального підприємництва;

- для здобувачів освіти – можливість отримання сучасної та якісної освіти, сприятливих умов для особистісного розвитку і навчання, збереження фізичного та психічного здоров'я, задоволення запитів у самореалізації в суспільстві.

- для науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників, інших співробітників університету – можливість особистісної самореалізації і розвитку наукових інтересів, гарантії зайнятості, гідні умови праці, матеріальне, інформаційне і технічне забезпечення освітньої і наукової діяльності, можливість підвищення кваліфікації;

- для замовників освітніх послуг – задоволення запитів в отриманні якісної освіти, відкритості і доступності інформації, прозорості конкурсних процедур.

2.3. Завдання інституту стейкхолдерів:

2.3.1. *внутрішніх стейкхолдерів:*

- об'єднувати зусилля всіх зацікавлених груп для реалізації університетом своєї місії і стратегії розвитку, покращення якості освітніх послуг, встановлення партнерських відносин і створення соціального капіталу;

- формувати академічну спільноту на принципах академічної доброчесності, відкритості, прозорості, законності, підзвітності, неупередженості та достовірності інформації;

- сприяти налагодженню довірчих стосунків всередині університету між всіма учасниками освітнього процесу та між університетом й всіма зовнішніми і внутрішніми групами впливу;

- систематично взаємодіяти із усіма учасниками освітнього процесу з метою управління ризиками та покращення розуміння очікувань;

- сприяти покращенню побутових умов здобувачів вищої освіти та науково-методичного і матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу;

- брати участь у моніторингу якості нормативних документів (освітніх програм спеціальностей, робочих програм навчальних дисциплін, методичного забезпечення освітнього процесу);

- комплексно взаємодіяти із зовнішніми стейкхолдерами з метою забезпечення конкурентоспроможності університету, створення його репутації і формування іміджу на ринку освітніх послуг;

- впливати на покращення якості освітньої діяльності та якості викладання навчальних дисциплін, практичної підготовки, наукової роботи;

- регулярно підвищувати рівень професійної кваліфікації для забезпечення якості освітніх послуг.

2.3.2. зовнішніх стейкхолдерів:

- налагоджувати ефективний діалог із університетом для забезпечення безперервних консультацій, моніторингу та оцінки залучення стейкхолдерів у політику формування стратегій розвитку, співмірних зі стратегіями розвитку освіти і соціуму в цілому;

- сприяти утвердженню у суспільстві принципів відкритості, участі, партнерства, довіри, чесності і доступності у соціальних комунікаціях між різними групами впливу;

- визначати пріоритетні напрямки запровадження інновацій у виробництві та управлінні економічною діяльністю на сучасних виробництвах;

- сприяти проходженню виробничих практик та ознайомленню з інноваціями в управлінні економічною діяльністю на сучасних виробництвах;

- систематично комунікувати із внутрішніми стейкхолдерами з метою формування іміджу університету на ринку освітніх послуг та з питань удосконалення системи соціальної відповідальності університету;

- надавати пропозиції щодо покращення якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти та необхідних компетентностей для опанування інноваціями в технологіях та наукових розробках;

- формувати позитивну громадську думку про університет і сприяти розвитку його іміджевого потенціалу і створення репутації на ринку освітніх послуг, працюючи на упередження репутаційних ризиків і реагуючи на актуальні виклики.

3. Порядок визначення стейкхолдерів

3.1. Стейкхолдери є особами, групами осіб чи організаціями, які впливають на освітню діяльність та / або можуть бути пов'язані з освітньою діяльністю університету, продуктами чи послугами та / або результатами щодо питань, які повинні вирішуватися в рамках взаємодії.

Стейкхолдери освітньої діяльності університету визначаються:

- за впливом на освітню діяльність (високий; середній; низький вплив);
- за ступенем інтересу до освітньої діяльності та результатів навчання (висока; середня; низька заінтересованість);
- по відношенню до освітньої діяльності та результатів навчання (підтримка; протидія).

3.2. Стейкхолдерами, зацікавленими у підготовці конкурентоспроможного людського капіталу, є органи державної влади та органи місцевого самоврядування, громадські організації, освітні та наукові заклади, бізнес-структури тощо.

3.3. Стейкхолдерами, що беруть участь в освітньому процесі, є: абітурієнти, здобувачі вищої освіти, слухачі, які підвищують кваліфікацію, випускники, батьки абітурієнтів та студентів, органи публічної влади, інші організації, підприємства, установи, що направляють кадри на навчання або структури, де здобувачі вищої освіти проходять практику.

3.4. Стейкхолдери щодо створення освітнього продукту визначаються за внутрішнім та зовнішнім середовищем.

3.4.1. У зовнішньому середовищі стейкхолдери визначаються:

- відносно ресурсів, що надаються для здійснення діяльності університету;
- відносно системи правил, що регламентують діяльність університету;
- як замовники навчання (для отримання вищої освіти та/або підвищення кваліфікації);
- як конкуренти.

3.4.2. У внутрішньому середовищі стейкхолдери визначаються:

- за впливом на освітній процес (викладачі, завідувачі кафедр, декани і т.д.);
- за впливом на регламентацію освітнього процесу (керівництво, проектні групи, адміністративний персонал і т.д.);
- внутрішні громадські групи (студентська рада, профспілка і т.д.).

3.5. Визначення та побудова ефективної взаємодії із стейкхолдерами відбувається за стандартом AA1000SES на основі необхідності вирішення конкретної проблеми освітнього процесу.

4. Напрями впливу стейкхолдерів щодо забезпечення якості реалізації освітніх програм

4.1. На інституційному рівні університету стейкхолдери мають право впливати на:

- процес надання якісної освіти та забезпечення сприятливих умов навчання;
- публічність та прозорість управлінської, організаційної та кадрової інформації (наявність уніфікованої інформаційної системи на сайті університету);
- удосконалення майбутнього суспільства шляхом соціалізації студентів;
- організацію та вдосконалення умов вступної кампанії;
- адаптацію здобувачів вищої освіти до сучасного академічного життя;
- оптимізацію і вдосконалення інформаційних ресурсів навчального закладу;
- прозорість конкурсів;
- діяльність щодо вдосконалення роботи університетських сервісів (деканат, відділ міжнародних зв'язків, студентський відділ кадрів, студмістечко (гуртожитки), студентське самоврядування, вчена рада університету (факультету), кафедра тощо);
- зв'язок із потенційними роботодавцями, організацію працевлаштування випускників;
- підготовка спеціалістів високої кваліфікації;
- створення груп та комісій з питань етики та академічної доброчесності, шляхом сприяння академічній доброчесності (формування академічної спільноти, несумісної з корупцією, академічним плагіатом, фальсифікацією, списуванням, обманом, хабарництвом, необ'єктивним оцінюванням тощо).

4.2. На інституційному рівні факультету стейкхолдери мають право впливати на:

- процес розробки, систематичний контроль, періодичне ознайомлення з освітніми програмами спеціальностей та їх змістом;
- оцінку рівня компетенцій професорсько-викладацького складу: професійних характеристик, педагогічної діяльності, науково-дослідної, навчально-методичної та організаційної роботи, міжнародної співпраці тощо;
- якість методичного забезпечення навчальних дисциплін;
- вибір методів навчання та виховання під час проведення навчальних дисциплін;
- якість і об'єктивність оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти щодо компетенцій, зазначених в освітній програмі;
- якість матеріально-технічної бази спеціальності;
- якість процесу набуття практичного досвіду здобувачами вищої освіти;
- забезпечення справедливості при формуванні рейтингів успішності студентів, вирішенні питань щодо відрахування здобувачів вищої освіти, переведення їх на бюджетні місця;

— якість наукової роботи та можливість участі здобувачів вищої освіти у академічній мобільності, наукових проєктах, конференціях, публікаціях тощо.

4.3. Здобувачі вищої освіти університету мають право брати участь в обговореннях, опитуваннях, анкетуваннях, висловлювати власні оцінки та пропозицій, брати на себе відповідальність і впливати на забезпечення належного рівня якості освіти.

5. Організація діагностики якості освітнього процесу та якості вищої освіти стейкхолдерами

5.1. З метою координації діяльності здобувачів вищої освіти, керівництва університету, інших стейкхолдерів, направленої на удосконалення та покращення якості підготовки майбутніх фахівців, створення партнерства між учасниками освітнього процесу, в інституті створюється робочий орган (далі – РО) для кожної освітньої програми.

5.2. До складу РО входять: члени проєктних груп, гаранті освітніх програм, інші працівники університету, що мають відношення до реалізації освітніх програм, випускники.

5.3. РО здійснює:

- визначення стейкхолдерів та періодичності перегляду реєстру стейкхолдерів;
- розробку стратегії та визначення механізмів взаємодії і комунікації з ключовими стейкхолдерами в межах посадових повноважень, правил внутрішнього розпорядку та доступних комунікаційних інструментів для членів РО;
- обґрунтування механізму впровадження результатів взаємодії та комунікації у внутрішнє середовище та оцінки їх результативності.

5.4. Склад РО затверджується ректором за пропозицією гарантів освітніх програм.

5.5. РО обговорює питання та пропозиції стейкхолдерів, які стосуються освітнього процесу.

5.6. Адміністрування заходів щодо змін у внутрішньому середовищі, які запропоновані РО, здійснюється структурними підрозділами в рамках їх повноважень.

5.7. Вивчення думки стейкхолдерів щодо покращення якості вищої освіти в університеті може здійснюватися за допомогою:

- опитування;
- анкетування;
- бесіди, дискусії;
- публічних виступів; круглих столів;
- скриньки для пропозицій;
- відкритих форумів з учасниками освітнього процесу та зацікавленими сторонами тощо.

5.8. Організація опитувань передбачає методичне забезпечення і підтримку, опрацювання, аналіз і представлення результатів опитування у вигляді звітів і презентацій. Перелік планових опитувань та їх періодичність відображаються у щорічній Програмі, яка розробляється відділом забезпечення якості вищої освіти та затверджується ректором університету на початку навчального року та коригується за потреби на початку семестру.

5.9. Організацію опитувань здійснюють відповідальні особи на різних організаційних рівнях системи забезпечення якості освіти шляхом застосування електронних анкет (на офіційних електронних ресурсах університету) або друкованих анкет з подальшою їх обробкою.

5.10. Порядок проведення планових опитувань:

- розробка змісту та форми опитувальника (анкети) та погодження з відділом забезпечення якості вищої освіти університету;
- розробка та погодження програми, плану та графіку проведення опитування;
- безпосереднє опитування стейкхолдерів та обробка і аналіз результатів;
- формування звіту за результатами опитування та інформування про них учасників освітнього процесу;
- формування пропозицій щодо врахування результатів опитування з метою підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

5.11. Позапланові опитування проводяться для вирішення поточних завдань, що виникають у процесі освітньої діяльності, за відповідними розпорядженнями. Здобувачі мають право ініціювати проведення власних опитувань з метою покращення і удосконалення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Адміністрація університету зобов'язана забезпечити прозорість і публічність опитувань здобувачів.

5.12. Участь здобувачів у процедурах забезпечення та покращення якості вищої освіти передбачає їх співпрацю з відповідальними за певну процедуру і захід, зокрема деканом, заступником декана, завідувачем кафедри, керівником проєктної групи з розробки освітніх програм / гарантом освітньої програми, науково-педагогічними, педагогічними працівниками, кураторами, керівником навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти, структурними підрозділами, що забезпечують супровід освітнього процесу тощо.

5.13. Під час опитування стейкхолдери зобов'язані надавати правдиву інформацію щодо предмету дослідження.

5.14. Звіт про результати опитування стейкхолдерів щодо забезпечення якості освіти має розглядатися на засіданнях робочих та/або колегіальних органів університету. Контроль за виконанням рішень покладається на відповідні структурні підрозділи університету. Стейкхолдери мають бути поінформовані про врахування їх пропозицій щодо удосконалення процесів забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

5.15. Реалізація заходів щодо удосконалення процесів забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти здійснюється шляхом інформування відповідних структурних підрозділів університету щодо недоліків та проблем,

виявлених під час опитування стейкхолдерів, публічного висвітлення результатів цієї діяльності.

6. Вимірювання та оцінка результатів взаємодії зі стейкхолдерами

6.1. Участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення та покращення якості освіти відбувається через їх співпрацю з відповідальними за певну процедуру.

6.2. Моніторинг та оцінювання впровадження змін у внутрішньому середовищі університету за результатами взаємодії із стейкхолдерами відбувається на основі документів, що регламентують дану діяльність в університеті.

6.3. Вимірювання і аналіз результатів взаємодії із стейкхолдерами, включаючи опитування здобувачів вищої освіти щодо окремих компонентів освітньої діяльності університету, здійснюється керівниками та членами проектних груп, гарантом освітньої програми кафедр, керівником навчально-наукового центру забезпечення якості освіти, а також ініціативними групами внутрішніх стейкхолдерів.

6.4. Структурні підрозділи університету за відповідними напрямками діяльності повинні:

- обмінюватися інформацією щодо проблемних питань процесів забезпечення якості вищої освіти з оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з внутрішніми стейкхолдерами на рівні відповідальності (структурні підрозділи університету);

- впроваджувати пропозиції стейкхолдерів та публічно висвітлювати результати їх діяльності.

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення вводиться в дію з дня його схвалення вченою радою університету.

7.2. Зміни і доповнення до цього Положення схвалюються вченою радою університету.